

«Утверждаю»
Директор РНПЦ «Дарын»
Ш.Кирабаева
« ___ » _____ **2014 г.**

Положение
о проведении республиканского конкурса
исследовательских работ и творческих проектов учащихся
1-7 классов «Зерде»

I. Общие положения

1. Настоящее Положение определяет цели и задачи, организационно-методическое обеспечение, порядок проведения и финансирования, участия и определения победителей и призеров республиканского конкурса исследовательских работ и творческих проектов «Зерде» (далее-Конкурс).

2. Организатором является Республиканский научно-практический центр «Дарын» (далее – РНПЦ «Дарын») Министерства образования и науки Республики Казахстан.

3. Основной целью Конкурса является развитие у детей навыков исследовательской деятельности и стимулирование интеллектуально-творческого потенциала школьников младшего и среднего возраста.

4. Основными задачами Конкурса являются:

- выявление и поддержка способных и одаренных учащихся, проявляющих интерес к исследовательской работе;
- демонстрация и пропаганда лучших достижений учащихся, организация взаимного общения;
- привлечение общественного внимания к проблемам развития интеллектуального потенциала общества.

II. Участники Конкурса

5. В Конкурсе принимают участие юные исследователи - учащиеся 1-7 классов, как индивидуально, так и в командном составе (не более 2-х участников).

6. Руководители делегаций несут полную ответственность за участников Конкурса в пути следования к месту проведения заключительного этапа Конкурса, во время его проведения и обратного пути к месту жительства. Руководители назначаются соответствующими органами образования.

III. Порядок организации и проведения Конкурса

7. Для координации и осуществления организационной работы по подготовке и проведению Конкурса создается республиканский оргкомитет.

8. Оргкомитет осуществляет непосредственное руководство подготовкой и проведением заключительного этапа Конкурса, утверждает состав жюри, программу проведения заключительного этапа Конкурса, перечень команд-участников, подводит итоги Конкурса и награждает победителей и призеров.

9. Жюри Конкурса проверяет и оценивает работы участников, определяет победителей и призеров.

10. Конкурс проводится в три этапа:

1) первый этап – школьный, проводится в организациях образования до 30 ноября текущего учебного года;

2) второй этап - областной (отборочный) проводится до 10 января текущего учебного года.

Отборочный этап Конкурса проводится региональными научно-практическими центрами «Дарын», областными, городов Астана и Алматы управлениями образования, РОО, АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы».

3) третий (заключительный) этап – республиканский, проводится ежегодно в последней декаде января текущего учебного года.

11. На заключительном этапе - защита исследовательской работы. Во время защиты работы в форме презентации на электронном носителе автору (соавторам) предоставляется 10 минут для доклада.

12. Для участия в Конкурсе директор школы должен подать заявку в соответствующие районные и городские управления образования.

13. На заключительный этап Конкурса областные, городов Астаны, Алматы управления образования, Республиканские организации образования, Автономные организации образования «Назарбаев Интеллектуальные школы» представляют сборные команды из числа победителей, занявших 1 место в отборочном туре, не более одного научного проекта на каждую секцию по возрастным группам (младшая группа - 1-4 классы, старшая группа- 5-7 классы) в сопровождении одного руководителя.

14. Регистрация и допуск на республиканский этап Конкурса осуществляется на основании письменной заявки областных, городов Астаны, Алматы управлений образования, Республиканских организаций образования, Автономной организации образования «Назарбаев Интеллектуальные школы» в оргкомитет до 10 января текущего учебного года (приложение 1).

Адрес оргкомитета: г. Астана, пр.Республики 34 «а», тел. 8-7172 – 2-51-59, тел/факс 87172- 29-52-32, e-mail shafiz@mail.ru

15. Областные, городов Астаны, Алматы управления образования, Республиканские организации образования, Автономная организация образования «Назарбаев Интеллектуальные школы» представляют в оргкомитет Конкурса протоколы и отчеты по итогам I, II этапов Конкурса (приложения 2,3).

16. Представленные на Конкурс работы не рецензируются и не возвращаются.

17. Апелляция не предусматривается.

18. Защита исследовательских работ и творческих проектов проводится в виде презентации слайдов. Участник должен иметь электронную версию

работы. Во второй день Конкурса подводятся итоги и проводится награждение победителей.

IV. Требования к оформлению исследовательских работ, представляемых на Конкурс

19. На Конкурс могут быть представлены работы учащихся 1-7 классов по следующим секциям:

- 1 секция - казахский язык и литература;
- 2 секция – русский язык и литература;
- 3 секция - математика, информатика;
- 4 секция - физика, техника;
- 5 секция - медицина, психология;
- 6 секция - история, краеведение, этнокультуроведение
- 7 секция –химия, биология;
- 8 секция - экология, валеология.

20. По каждому направлению исследовательские работы могут быть теоретического, экспериментального и изобретательного планов. Исследовательская работа представляется на казахском или русском языках. Объем работы не должен превышать 20 страниц. Обязательна нумерация страниц и наличие полей.

21. Каждая работа должна сопровождаться отзывом руководителя и рецензией специалиста, где отражается целесообразность выбранной темы, личный вклад автора в работу, достоинства и недостатки.

22. Требования к оформлению работ:

1) текст работы должен быть отпечатан на компьютере (WORD, 14 шрифт, 1,5 интервал, отступ слева – 2см) и содержать:

- титульный лист;
  - оглавление;
  - резюме (аннотацию) – краткое изложение основных положений работы на казахском или русском языке (в зависимости от того, на каком языке написана работа);
  - введение - указывает на актуальность работы и обосновывает выбор темы, ее цели и задачи, место проведения работы;
  - основная часть: материалы и методы исследования, экспериментальная часть, результаты работы и их обсуждение;
  - обзор литературы включает краткий анализ литературных данных (отечественных и зарубежных) по проблеме исследования;
  - заключение (выводы, рекомендации);
  - список использованной литературы.
- 2) на титульном листе указывается:
- полное название организации образования, где выполнена работа;
  - тема работы;
  - направление;
  - исполнитель (фамилия, имя, класс, школа, район (город), область);

- руководитель работы (Ф.И.О., ученая степень, должность, место работы);

- год выполнения работы.

23. Для защиты своей исследовательской работы или проекта в финале Конкурса участникам необходимо подготовить наглядные материалы, схемы, рисунки или макеты.

V. Подведение итогов и награждение победителей

24. Оценка конкурсной работы осуществляется по следующим критериям:

- степень самостоятельности в выполнении работы;

- творческий подход;

- полнота ответов на вопросы;

- глубина проработки темы.

25. Подведение итогов Конкурса осуществляется во время проведения финала. Победители определяются по каждой секции в двух возрастных группах:

1) учащиеся 1-4 классов;

2) учащиеся 5-7 классов.

Победители и призеры награждаются дипломами I, II, III степени и грамотами РНПЦ «Дарын». Всем участникам выдаются сертификаты.

VI. Финансирование

26. Финансирование мероприятия осуществляется согласно утвержденной смете.

27. Командировочные расходы (проезд в оба конца, проживание, питание, оплата экскурсий) участников Конкурса и их руководителей несет направляющая сторона.

«Бекітемін»
«Дарын» РҒПО директоры
Ш.Қирабаева
« ___ » _____ 2014 ж.

1-7 сынып оқушыларының зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобаларының «Зерде» республикалық конкурсын өткізу туралы ереже

I. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже 1-7 сынып оқушыларының зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобаларының «Зерде» республикалық конкурсының (бұдан әрі – Конкурс) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастыру-әдістемелік қызметінің қамтамасыз етілуін, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және жеңімпаздар мен жүлдегерлерін анықтайды.

2. Конкурстың ұйымдастырушысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы (бұдан әрі – «Дарын» РҒПО) болып табылады.

3. Конкурстың негізгі мақсаты балалардың зерттеу қызметінің дағдыларын дамыту, кіші және орта жастағы мектеп оқушыларының интеллектуалдық-шығармашылық әлеуетін ынталандыру болып табылады.

4. Конкурстың негізгі міндеттері:

- зерттеу жұмыстарына қызығушылық танытқан қабілетті және дарынды оқушыларды анықтау және оларға қолдау көрсету;

- оқушылардың үздік жетістіктерін көрсету және насихаттау, өзара қарым-қатынастарын ұйымдастыру;

- қоғамның интеллектуалдық әлеуетін дамыту проблемасына көпшіліктің назарын аудару.

II. Конкурс қатысушылары

5. Конкурсқа жас зерттеушілер - 1-7 сынып оқушылары, жеке, сондай-ақ, командалық құрамда (2 қатысушыдан аспайтын) қатыса алады.

6. Делегация жетекшілері Конкурстың қорытынды кезеңінің өткізілуі орнына дейін және кері қайту жолында, оның өткізілуі барысында қатысушылардың өмірі мен қауіпсіздігі үшін толық жауапкершілікте болады.

III. Конкурсты ұйымдастыру және өткізу тәртібі

7. Конкурсты дайындау мен өткізу бойынша жұмысты координациялау және жүзеге асыру үшін республикалық ұйымдастыру комитеті құрылады.

8. Ұйымдастыру комитеті Конкурстың қорытынды кезеңін дайындауға және өткізуге тікелей басшылықты жүзеге асырады, қазылар алқасының құрамын, Конкурстың қорытынды кезеңін өткізу бағдарламасын, қатысушы-

командалардың тізімін бекітеді, Конкурстың қорытындысын шығарады және жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

9. Қазылар алқасы қатысушылардың жұмыстарын тексереді және бағалайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

10. Конкурс үш кезеңде өткізіледі:

1) бірінші кезең – мектептік, ағымдағы жылдың 30 қарашаға дейін білім беру ұйымдарында өткізіледі;

2) екінші кезең – облыстық (іріктеу) ағымдағы жылдың 10 қаңтарына дейін өткізіледі;

Конкурстың іріктеу кезеңін «Дарын» жергілікті өңірлік ғылыми-практикалық орталықтары және облыстық, Астана және Алматы қалалары білім басқармалары, Республикалық білім беру ұйымдары (бұдан әрі - РББҰ) және «Назарбаев зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы (бұдан әрі – «НЗМ» ДББҰ) өткізеді.

3) үшінші (қорытынды) кезең – республикалық, жыл сайын ағымдағы жылдың қаңтар айының соңғы он күндігінде өткізіледі.

11. Қорытынды кезеңде - зерттеу жұмысы қорғалады. Қорғауға авторға (бірлескен авторға) баяндама үшін 10 минут уақыт беріледі.

12. Конкурсқа қатысу үшін мектеп директоры өтінімді тиісті аудандық және қалалық білім беру басқармаларына беруі тиіс.

13. Конкурстың қорытынды кезеңіне облыстық, Астана және Алматы қалаларының білім басқармалары, РББҰ және «НЗМ» ДББҰ іріктеу кезеңінде бірінші орын иеленген жеңімпаздардан құрылған құрама командалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес әрбір секцияға 1 ғылыми-зерттеу жобасын (кіші жастағы топ - 1-4 сыныптар, ересек жастағы топ - 5-7 сыныптар) және әр топтан бір жетекші ұсынады.

14. Конкурстың республикалық кезеңіне тіркелу және қатысу облыстық, Астана және Алматы қалалары білім басқармаларының, РББҰ және «НЗМ» ДББҰ-ның ағымдағы жылдың 10 қаңтарына дейін ұйымдастыру комитетіне жазбаша өтінімдері негізінде жүзеге асырылады (1-қосымша).

Ұйымдастыру комитетінің мекен-жайы:

Астана қ., Республика, 34 «а», Тел. 8-7172-29-51-59, тел./факс 8-7172- 29-52-32 e-mail: shafiz@mail.ru

15. Облыстық, Астана және Алматы қалаларының білім басқармалары, РББҰ және «НЗМ» ДББҰ ұйымдастыру комитетіне Конкурстың I, II кезеңдерінің қорытынды есептерін және хаттамаларын ұсынады (2,3-қосымша).

16. Конкурсқа ұсынылған жұмыстар рецензияланбайды және қайтарылмайды.

17. Апелляция қарастырылмайды.

18. Зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобаларды қорғау слайд түрінде өткізіледі. Қатысушы жұмысының электронды нұсқасын өзінде ұстауы тиіс. Екінші күні Конкурстың жеңімпаздарын марапаттау және қорытындылау.

IV. Конкурсақа ұсынылатын жұмыстардың рәсімделуіне қойылатын талаптар

19. Конкурсақа 1-7 сынып оқушыларының зерттеу жұмыстары келесі секциялар бойынша қабылданады:

- 1 секция - қазақ тілі мен әдебиеті;
- 2 секция - орыс тілі мен әдебиеті;
- 3 секция - математика, информатика;
- 4 секция - физика, техника;
- 5 секция - медицина, психология;
- 6 секция – тарих, өлкетану, этномәдениеттану;
- 7 секция - химия, биология;
- 8 секция - экология, валеология.

20. Әрбір бағыт бойынша зерттеу жұмыстары теориялық, эксперименттік, ойлап тапқыштық негізде болады. Жұмыс қазақ және орыс тілдерінде ұсынылады. Жұмыстың көлемі 20 беттен аспауы керек. Беттерін нөмірлеу және жиегін қалдыру міндетті.

21. Әрбір жұмыста таңдалған тақырыптың мақсаты мен пайдалылығы, автордың қосқан үлесі, құндылығы мен кемшілігі көрсетілген жетекшісінің және маманның пікірі болуы керек.

22. Жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптары:

1) жұмыс мәтіні компьютерде WORD, 14 әріп, 1,5 жоларалық, солдан шегініс – 2см терілген болуы және мыналардан тұруы керек:

- титул парағы;
  - мазмұны;
  - түйіндеме (аннотация) – жұмыстың негізгі мазмұнын қазақ және орыс тілдерінде қысқаша баяндау (жұмыстың қандай тілде жазылуына байланысты);
  - кіріспе – жұмыстың өзектілігін көрсетеді және тақырыпты, оның мақсаты мен міндеттерін, өткізу орнын таңдауын негіздейді;
  - негізгі бөлім: материалдар мен зерттеу әдістері; эксперименттік бөлім; жұмыстың қорытындысы мен оны талқылау;
  - әдебиеттерге шолу жасау зерттеу мәселесі бойынша (отандық және шетелдік) әдеби мағұлматтарға қысқаша талдау жасап тұрады;
  - қорытынды (тұжырымдамалар, ұсыныстар);
  - қолданылған әдебиеттер тізімі.
- 2) титул парағында мыналар көретіледі:
- жұмыс орындалған білім беру ұйымының толық атауы;
  - жұмыстың тақырыбы;
  - бағыты;
  - орындаушы (аты-жөні, сыныбы, мектебі, (қаласы) ауданы, облысы);
  - жұмыстың жетекшісі (аты-жөні, ғылыми дәрежесі, қызметі, жұмыс орны);
  - жұмыс орындалған жыл.

23. Конкурстың қорытынды кезеңде қатысушылар өз зерттеу жұмыстарын және шығармашылық жобаларын қорғау үшін көрнекі материалдар, сызбалар, суреттер немесе макеттер дайындаулары қажет.

V. Жеңімпаздарды қорытындылау және марапаттау

24. Конкурс жұмыстарын бағалау келесі белгілер бойынша жүзеге асырылады:

- жұмысты орындаудағы жеке орындаушылық деңгейі;
- шығармашылығы;
- сұрақтарға жауаптардың толықтығы;
- тақырыптың зерттеу тереңділігі.

25. Конкурсты қорытындылау финалды өткізу барысында жүзеге асырылады. Жеңімпаздар әрбір секция бойынша екі жас тобы бойынша анықталады:

- 1) 1-4 сынып оқушылары;
- 2) 5-7 сынып оқушылары.

Жеңімпаздар мен жүлдегерлер «Дарын» РҒПО-ның I, II, III дәрежелі дипломдарымен және грамоталарымен марапатталады. Барлық қатысушыларға сертификаттар беріледі.

VI. Қаржыландыру

27. Ісшараны қаржыландыру бекітілген сметаға сәйкес жүзеге асырылады.

28. Конкурсқа қатысушылар мен жетекшілердің іссапар шығыстары (тамақтануы, жатын орны және келу/кету жолы, экскурсия шығындары) жіберуші жақтың есебінен төленеді.